

Türk Siyasal Hayatında Dijital Demokrasi: e-Devlet Uygulamaları ve Seçmen Bilgi Kâğıtlarının Kamu Hizmetlerine Etkisi

Digital Democracy in Turkish Political Life: The Impact of e-Government Applications and Voter Information Papers on Public Services

Melike KAYIRAL*

Öz

Bu çalışma, dijital demokrasinin Türkiye'deki yansımalarını inceleyerek, e-Devlet uygulamaları ile seçmen bilgi kâğıtlarının siyasal katılım ve kamu hizmetlerine erişim üzerindeki etkilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Dijitalleşmenin, vatandaş-devlet ilişkilerini nasıl dönüştürdüğü ve bu dönüşümün katılımcı demokrasi üzerindeki etkileri, araştırmanın temel sorunsalını oluşturmaktadır. Kuramsal çerçeve, dijital demokrasi, yurttaşlık ve kamu yönetimi literatürüne dayandırılmıştır. Bu kapsamda, e-Devlet'in işlevi, katılımcı yönetim anlayışı ile bilgilendirme araçlarının seçmen davranışları üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Araştırmada, nitel yöntem çerçevesinde içerik analizi uygulanmıştır. Yüksek Seçim Kurulu'nun yayımladığı seçmen bilgi kâğıtları ve kamu spotları temel veri seti olarak değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, seçmen bilgi kâğıtlarının seçmenler açısından bilgilendirici bir işlev gördüğünü ve e-Devlet sisteminin kamu hizmetlerine erişimi kolaylaştırarak siyasal katılımı dolaylı biçimde teşvik ettiğini ortaya koymaktadır. Çalışma, e-Devlet'in kamu hizmetlerinde etkinlik sağlamakla birlikte demokratik katılımı da desteklediğini, ancak dijital uçurum ve altyapı eksiklikleri giderilmediği takdirde bu katkının sınırlı kalacağını vurgulamaktadır. Sonuç olarak, dijital demokrasi araçlarının Türk siyasal hayatında katılımcı kültürün gelişimine katkı sunduğu, ancak teknolojik altyapı, dijital okuryazarlık ve kapsayıcı politikalarla desteklenmediği takdirde etkinliğinin sınırlı kalacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Demokrasi, E-Devlet, Seçmen Bilgi Kâğıdı, Kamu Hizmetleri, Vatandaş Katılımı

* Dr. Öğr. Üyesi Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, meliksahleyla5880@gmail.com.tr, ORCID: 0000-0003-2147-0928

How to cite this article/Atf için: Kayıral, M. (2026). Türk Siyasal Hayatında Dijital Demokrasi: e-Devlet Uygulamaları ve Seçmen Bilgi Kâğıtlarının Kamu Hizmetlerine Etkisi. *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*, 14(1), 201-224. DOI: 10.14782/marmarasbd.1788234

Abstract

This study explores the manifestations of digital democracy in Turkey by examining the influence of e-Government applications and voter information papers on political participation and access to public services. At the core of the research lies the question of how digitalization has reshaped citizen-state relations and the broader implications of this transformation for participatory democracy. The analysis is grounded in the theoretical literature on digital democracy, citizenship, and public administration, focusing on the role of e-Government, participatory governance practices, and the impact of informational tools on voter behavior. Methodologically, the study adopts a qualitative approach and applies content analysis. The primary data set consists of voter information papers and public announcements issued by the Supreme Election Council. Findings indicate that voter information papers fulfill not only a technical but also an informative and symbolic function, while the e-Government system enhances accessibility to public services, thereby indirectly encouraging political engagement. The study concludes that although e-Government contributes to efficiency in service delivery and strengthens democratic participation, its potential impact is constrained by challenges such as the digital divide and infrastructural limitations. Overall, digital democracy instruments are found to support the development of a participatory political culture in Turkey, yet their effectiveness depends on sustained investment in technological infrastructure, inclusive policy design, and the widespread promotion of digital literacy.

Keywords: Digital Democracy, E-Government, Voter Information Paper, Public Services, Citizen Participation

1. Giriş

Kamu yönetimi, modern devletin işleyişinde merkezi bir rol oynayarak, toplumun ortak ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik faaliyetlerin hukuki ve kurumsal çerçevede yürütülmesini ifade etmektedir. Bu alan, yalnızca idari işleyişin teknik boyutlarını değil; aynı zamanda kamu politikalarının oluşumu, uygulanması ve sonuçlarının değerlendirilmesi süreçlerini de kapsamaktadır. Dolayısıyla kamu yönetimi, devlet ile vatandaş arasındaki ilişkinin şekillendiği temel alanlardan biri olarak öne çıkmaktadır (Demir & Yavaş, 2015). Günümüzde bu ilişkiyi dönüştüren en önemli gelişmelerden birisi dijitalleşmedir. Dijitalleşme, kamu hizmetlerinin sunum biçiminde ve yurttaşların siyasal süreçlere katılım yollarında köklü değişimlere yol açmıştır. Bu bağlamda dijital demokrasi kavramı, demokratik süreçlerin bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla desteklenmesi, genişletilmesi ve dönüştürülmesi anlamına gelmektedir. Dijital araçlar, siyasal katılımı teşvik etme, şeffaflığı artırma ve karar alma mekanizmalarına vatandaşların doğrudan katılımını sağlama açısından modern demokralere önemli katkılar sunmaktadır (Boulianne, 2015).

Seçmenlerin tercihlerini daha bilinçli ve bilgiye dayalı olarak yapabilmeleri, dijital demokrasinin somut bir çıktısı olarak değerlendirilmektedir. Kuramsal olarak dijital demokrasi, yönetim ve vatandaşlık literatürüyle doğrudan bağlantılıdır. Yönetişim anlayışı, devletin tek yönlü bir hizmet sağlayıcı olmaktan çıkıp, sivil toplum, özel sektör ve yurttaşlarla iş birliğine dayalı kapsayıcı bir yapıya dönüşmesini ifade etmektedir. Dijital araçlar bu süreçte şeffaflığı, katılımı ve hesap verebilirliği güçlendiren bir işlev üstlenmektedir. Vatandaşlık açısından ise dijitalleşme, bireylerin yalnızca hizmet alan değil, aynı zamanda kamu politikalarının şekillendirilmesinde

aktif rol alan aktörlere dönüşmesini sağlamaktadır. Ancak bu dönüşüm sürecinde karşılaşılan en temel sorunlardan biri dijital uçurumdur. Teknolojik altyapıya erişimdeki eşitsizlikler, dijital okuryazarlık seviyesindeki farklılıklar ve sosyo-ekonomik ayrımlar, dijitalleşmenin tüm toplum kesimleri kapsayıcı şekilde ilerlemesini engellemektedir (Dahlberg, 2011). Türkiye özelinde de dijital demokrasi gelişim süreci çift yönlü bir dinamik taşımaktadır. Bir yandan e-Devlet ve seçmen bilgi kâğıdı gibi uygulamalar demokratik katılımı artırma potansiyeli taşıırken, diğer yandan altyapı eksiklikleri ve dijital eşitsizlikler bu potansiyelin sınırlı düzeyde hayata geçirilmesine neden olmaktadır (Demirhan, 2024).

Araştırma kapsamında, Türk siyasal hayatında dijital demokrasinin kurumsallaşma süreci e-Devlet uygulamaları ve seçmen bilgi kâğıdı sistemi üzerinden ele alınmıştır. Dijitalleşmenin kamu hizmetlerinin niteliği ve erişilebilirliği üzerindeki etkileri, ayrıca yurttaş-devlet ilişkilerini nasıl dönüştürdüğü değerlendirilmektedir. Dijital demokrasi literatürünün yönetim ve vatandaşlık kuramlarıyla birlikte ele alınması, Türkiye bağlamında daha derinlikli ve kapsamlı bir analiz yapma imkânı sunmaktadır. Sonuç olarak, Türkiye’de dijitalleşme süreci hem kamu hizmetlerinde verimlilik sağlayan hem de demokratik katılımı güçlendiren etkileriyle siyasal yapının dönüşümünde önemli bir rol oynamaktadır. E-Devlet ve seçmen bilgi kâğıdı gibi dijital araçlar, vatandaşların devlete erişimini kolaylaştırmakla kalmamakta, aynı zamanda demokratik kültürün gelişmesine katkı sunmaktadır. Ancak bu sürecin kapsayıcı, adil ve sürdürülebilir olabilmesi için teknolojik altyapının güçlendirilmesi, dijital okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve tüm vatandaşların dijital süreçlere eşit biçimde dâhil olabilmelerini sağlayacak politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Dijital demokrasi bu bağlamda yalnızca teknik bir reform değil, aynı zamanda yurttaşlık bilincini ve demokratik değerleri derinleştiren stratejik bir dönüşüm alanı olarak değerlendirilmelidir.

2. Dijital Demokrasi: Kuramsal Perspektifler ve Katılım Dinamikleri

Dijital demokrasi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin siyasal süreçlere entegrasyonu ile ortaya çıkan, vatandaşların karar alma süreçlerine daha etkin katılımını hedefleyen bir yönetim anlayışıdır. Bu anlayış, temsili demokrasinin ötesine geçerek doğrudan katılımı ve şeffaflığı teşvik etmeyi amaçlar (Fuchs, 2021). Dijital demokrasinin kuramsal temelleri, katılımcı demokrasi ve müzakereci demokrasi anlayışlarına dayanmaktadır. Katılımcı demokrasi, bireylerin kamusal kararlara aktif katılımını savunmaktadır (Matsusaka, 2005). Demokrasi, “vatandaşların kamusal işlerde katılımın uzmanı oldukları bir düzen” olarak tanımlanmaktadır (Barber, 1988, s. 144). Müzakereci demokrasi, kamusal alan anlayışına dayanarak, demokratik kararların kamusal tartışmalar yoluyla şekillendiğini öne sürer (Habermas, 1989). Bu kuramlar, dijital araçların kamusal tartışma ve katılım süreçlerini nasıl dönüştürebileceğini anlamada temel bir çerçeve sunmaktadır.

Dijital demokrasinin en somut örneklerinden biri, Barcelona’nın Decidim platformudur. Decidim, vatandaşların önerilerini tartışabildiği ve karar süreçlerine katılabildiği çevrimiçi

bir platformdur. Araştırmalar, bu tür platformlarda olumsuz yorumların daha fazla tartışma başlattığını ve dolayısıyla daha derinlemesine müzakerelere yol ağtığını göstermektedir (Aragon, et al., 2017). Bu bulgular, dijital platformların tasarımı, vatandaşların katılımını ve müzakerelerin kalitesini nasıl etkileyebileceğini göstermektedir. Decidim'in sunduğu etkileşimli ve şeffaf ortam, kullanıcıların fikirlerini açıkça ifade etmelerini ve karşıt görüşlerle yapıcı bir şekilde tartışmalarını teşvik etmektedir. Bu da daha bilinçli ve katılımcı bir karar alma sürecine katkı sağlamaktadır. Almanya'daki Pirate Party'nin kullandığı LiquidFeedback platformu ise delegatif demokrasi modelini benimser. Burada, kullanıcılar oylarını başka bir kullanıcıya devredebilir. Araştırmalar, bu sistemde "süper-vatandaşlar" olarak adlandırılan güçlü kullanıcıların, oylarını çoğunluğun görüşüne uygun şekilde kullanarak sistemin istikrarını sađladđını ortaya koymuştur. (Kling et al., 2015). Türkiye'de e-Devlet, CİMER gibi platformlar dijitalleşmenin önemli uygulamalarındandır. E-Devlet ile vatandaşlar resmî belgeleri indirme, dilekçe verme, vergi ödeme, sağlık kayıtlarına erişme gibi işlemleri çevrimiçi yapabilmektedir. Bu yönüyle, devlet-vatandaş ilişkisini dijital ortama taşıyarak, demokratik süreçlerde şeffaflık ve erişilebilirliği artırmaktadır (Güler & Şahnagil, 2017). Vatandaşların devlet kurumlarına doğrudan başvuru, şikâyet ve öneri sunmasına imkân tanıyan CİMER, Türkiye'de dijital demokrasiye örnek teşkil eden önemli bir uygulamadır. 2020 yılında CİMER'e yapılan başvuru sayısı 6 milyonu aşmıştır (İdare Faaliyet Raporu, 2020). Bu mekanizma, vatandaşların karar alma süreçlerine dolaylı yoldan katılımını sağlamaktadır. TBMM'nin resmi internet sitesinde yer alan "kanun tekliflerini izleme" ve "dilekçe hakkı başvuruları" bölümleri, dijital katılımın bir başka örneğidir. Vatandaşlar çevrimiçi dilekçe göndererek yasama süreçlerine katkı sunabilmektedir (Akça, 2024).

Dijital demokrasinin etkinliği, yalnızca teknolojik altyapıya değil, aynı zamanda vatandaşların dijital okuryazarlığına da bağlıdır. Dijital katılımın sağlanabilmesi için vatandaşların teknolojik olanaklara erişiminin kolay olması, gerekli altyapının sağlanması ve bunun ötesinde vatandaşların sunulan katılım kanallarını kullanabilecekleri gerekli bilinç ve eğitim düzeyine sahip olmaları gerektiğini belirtmektedir (Amin et al., 2023). Ayrıca, dijital bölünme, dijital gözetim ve güvenlik endişeleri gibi sorunlar, dijital demokrasinin önündeki engeller arasında yer almaktadır. Dijital demokrasinin halka güç ve yetki transferini gerçekleştirebilmesi için güvenli bir şifreleme sistemi, toplumsal yaşamda dijital oylamanın meşruluğu, teknolojiye yaygın bir erişim ve ekonomik eşitsizliklerin azaltılması gibi engellerin aşılması gerektiği vurgulanmaktadır (Dean, 2023).

Dijital demokrasi, katılımcı süreçleri güçlendirme potansiyeline sahip olmakla birlikte, başarılı bir uygulama için teknolojik altyapı, dijital okuryazarlık ve güvenlik önlemlerinin bir arada sağlanması gerekmektedir. Bu unsurların entegrasyonu, dijital demokrasinin etkinliğini ve sürdürülebilirliğini artıracaktır. Bununla birlikte, dijitalleşmenin siyasal katılımı otomatik olarak artırdığı yönündeki yaklaşım, literatürde tartışmasız bir kabul niteliği taşımamaktadır. Eleştirel dijital demokrasi yazını, dijital araçların katılımı niceliksel olarak artırsa dahi, bu katılımın niteliksel derinliği konusunda ciddi soru işaretleri barındırdığını vurgulamaktadır. Dijital platformların "katılım yanılsaması" üretebildiği, çevrimiçi eylemlilik biçimlerinin (beğenme, paylaşma, imza kampanyaları) siyasal sürece gerçek anlamda etki eden kolektif

katılım biçimlerinin yerini alabileceği ileri sürmektedir (Morozov, 2011). Benzer biçimde, dijital ağlar üzerinden gerçekleşen katılımın düşük maliyetli ve düşük riskli olması nedeniyle, güçlü ve sürdürülebilir siyasal mobilizasyon yaratmakta sınırlı kaldığı savunulmaktadır (Gladwell, 2010).

Eleştirel literatürde öne çıkan bir diğer yaklaşım, dijital katılım mekanizmalarının mevcut güç ilişkilerini yeniden üretebileceği yönündedir. Dijital platformların eşitlikçi bir kamusal alan sunduğu varsayımının sorunlu olduğu, bu alanların algoritmik hiyerarşiler, görünürlük eşitsizlikleri ve platform kapitalizmi tarafından şekillendirildiği belirtilmektedir (Fuchs, 2014). Bu bağlamda, dijitalleşme her zaman kapsayıcı bir demokratik genişleme anlamına gelmemekte, dijital okuryazarlık, zaman ve teknik beceri gibi kaynaklara sahip olan aktörlerin daha görünür ve etkili hale gelmesine yol açabilmektedir. Dolayısıyla dijital demokrasi, katılımı artıran bir araç olmanın ötesinde, katılımın kimler tarafından, hangi koşullarda ve ne ölçüde gerçekleştiği sorularını da gündeme getirmektedir. Bu tartışmalar ışığında, dijital demokrasinin katılım üzerindeki etkisini değerlendirirken, yalnızca erişim ve kullanım kolaylığına değil, katılımın niteliğine, temsil gücüne ve karar alma süreçlerinin etkisine odaklanan çok boyutlu bir yaklaşım benimsemek gerekmektedir. Aksi takdirde, dijital araçların sunduğu katılım imkânları, demokratik sürecin derinleşmesinden ziyade sembolik ve yüzeysel bir etkileşim düzeyinde kalma riski taşımaktadır.

3. E-Devletin Kuramsal Haritası

E-Devlet kavramı, devlet ile vatandaş arasındaki karşılıklı görev ve sorumlulukların dijital ortamda, kesintisiz, güvenli ve etkin bir biçimde yürütülmesini ifade etmektedir. Bu çerçevede, kamu hizmetlerinin dijital iletişim araçları aracılığıyla sunulması ve vatandaşların devlete yönelik yükümlülüklerini çevrimiçi olarak yerine getirebilmesi, e-Devlet uygulamalarının temelini oluşturmaktadır (Çarıkçı, 2010). Söz konusu sistem, bir yandan vatandaşların kamu hizmetlerine erişimini kolaylaştırırken, diğer yandan da devletin hizmet sunum süreçlerini daha hızlı, şeffaf ve verimli hâle getirmektedir.

Türkiye’de e-Devlet süreci, 2000’li yılların başından itibaren önemli bir dönüşüm sürecine girmiştir. 2003 yılında başlatılan çeşitli e-Devlet projeleri, 2008 yılında e-Devlet Kapısı’nın faaliyete geçmesiyle somut bir yapıya kavuşmuş ve kapsamlı bir dijital kamu hizmeti platformuna dönüşmüştür. Bu platform sayesinde, vatandaşlar devletin birçok kurumsal hizmetine tek bir teknik altyapı üzerinden erişim imkânı bulmaktadır. E-Devlet sistemi, vatandaşlara sunulan hizmetlerde etkinlik, erişilebilirlik ve hesap verebilirlik gibi unsurları ön plana çıkararak, kamu yönetiminde dijitalleşmenin sağladığı pek çok faydanın gerçekleştirilmesini mümkün kılmaktadır (Aydın, 2021).

E-Devlet uygulamaları, kamu yönetiminde etkinlik, şeffaflık ve katılımı artırılmayı hedefleyen bütüncül bir dönüşüm süreci olarak şekillenmektedir. Bu doğrultuda, e-Devlet sistemleri yalnızca kamu hizmetlerinin dijital ortamda sunulmasını değil, aynı zamanda kamu yönetiminin yapısal ve işlevsel olarak daha hızlı, etkili ve erişilebilir bir hale gelmesini amaçlamaktadır. E-Devlet’in

temel işlevlerinden biri, vatandaşların kamu hizmetlerine kesintisiz ve kolay erişimini sağlamaktır. Bu sayede günlük yaşam kalitesinin artırılması hedeflenmekte, hizmet sunum süreçlerinin sadeleştirilmesi ve hızlandırılması sağlanmaktadır. Aynı zamanda, kamu kurumları arasında bilgi paylaşımını kolaylaştırarak bürokratik tekrarların önüne geçilmesi ve kaynak kullanımında etkinliğin artırılması mümkün olmaktadır (Setyarto et al. 2025).

E-Devlet sistemleri demokratik yönetim anlayışını güçlendiren bir zemin sunmaktadır. Vatandaşların karar alma süreçlerine katılımını destekleyen dijital platformlar, yönetime dair şeffaflığı artırmakta ve kamu yönetimine duyulan güveni pekiştirmektedir. Bu katılımcı yapılar, kamusal denetimi teşvik ederek hesap verebilirliği ön plana çıkarmaktadır. Ayrıca, dijital altyapılar sayesinde karar vericilerin daha hızlı, veriye dayalı ve isabetli kararlar alabilmeleri sağlanmakta; böylece kamu yönetiminin stratejik kapasitesi önemli ölçüde güçlenmektedir. Tüm bu unsurlar göz önünde bulundurulduğunda, e-Devlet yalnızca teknolojik bir hizmet sunum aracı değil, aynı zamanda kamusal yönetim yapısını dönüştüren çok boyutlu ve yapısal bir reform aracı olarak öne çıkmaktadır (Sharma & Pokharel, 2016).

E-Devlet sistemleri, kamu yönetiminde dijital dönüşümün temel yapı taşlarından biri olarak hem yönetsel süreçlerin etkinliğini artırmakta hem de vatandaşlara sunulan hizmetlerin kalitesini yükseltmektedir. Bu sistemlerin en temel faydalarından biri, zaman tasarrufu sağlaması ve kamu hizmetlerinin daha hızlı bir şekilde sunulmasına olanak tanınmasıdır. Hizmetlerin dijital ortamda sunulması, işlem sürelerini kısaltmakta ve vatandaşların fiziksel olarak kurumlara gitme zorunluluğunu ortadan kaldırmaktadır. Bu dönüşüm süreci, yalnızca hız ve erişilebilirlikle sınırlı kalmamakta, aynı zamanda işlem maliyetlerinin azaltılması, bürokrasinin sadeleştirilmesi ve kurumsal verimliliğin artırılması gibi önemli sonuçlar doğurmaktadır. Özellikle süreçlerin dijitalleşmesiyle kâğıt kullanımının azalması, çevresel sürdürülebilirliğe de katkı sunmaktadır. Tüm bu gelişmeler, kamu hizmetlerinden yararlanan vatandaşların memnuniyetini artırmakta ve kamuya olan güvenin güçlenmesini sağlamaktadır. E-Devlet sistemleri, bilgiye tek noktadan, hızlı ve güvenilir bir biçimde ulaşılmasına imkân tanıyarak, insan kaynaklı hataları azaltmakta ve karar alma süreçlerinin daha sağlıklı bir zemine oturmasına katkı sunmaktadır. Bu bağlamda, yalnızca vatandaşların değil, kamu yöneticilerinin de politika üretiminde daha isabetli kararlar alabilmeleri mümkün hale gelmektedir. Bu noktada özellikle vurgulanması gereken husus, e-Devletin sadece teknik bir altyapı ya da dijital hizmet aracı olmadığıdır. E-Devlet, vatandaş-devlet ilişkisini yeniden tanımlayan, yönetim süreçlerinde şeffaflığı, hesap verebilirliği ve katılımı teşvik eden bir yapıya sahiptir. Dolayısıyla e-Devlet uygulamaları, demokratik değerlerin güçlendirilmesine katkı sağlamakta ve toplumsal güveni pekiştiren bir unsur olarak öne çıkmaktadır (Bekkers & Homburg, 2007).

Sonuç itibarıyla, e-Devlet uygulamaları, devlet ile vatandaş arasındaki etkileşimi dijital ortamda daha şeffaf, hızlı ve etkin bir yapıya kavuşturarak, kamu hizmetlerinin kalitesini artırmakta ve vatandaşların devletle olan işlemlerini önemli ölçüde kolaylaştırmaktadır. Bu dijital dönüşüm süreci, yalnızca kamu yönetiminin verimliliğini ve vatandaş memnuniyetini yükseltmekle kalmamakta, aynı zamanda ekonomik kalkınmayı destekleyerek toplumun genel yaşam

standardının iyileştirilmesine de katkı sağlamaktadır. Devlet, teknolojinin sunduğu olanaklardan yararlanarak kamu hizmetlerinin geleceğini yeniden şekillendirirken, güvene dayalı ve katılımcılığı önceleyn bir yönetim anlayışını benimsemektedir.

4. Dijital Demokrasi Çağında Siyasal Katılım: Yeni Araçlar, Yeni Aktörler

Siyasal katılım, bireylerin veya toplumsal grupların siyasal karar alma süreçlerine doğrudan ya da dolaylı biçimde etki etme faaliyetlerini ifade etmektedir. Bu kavram, demokratik rejimlerin işlerliği açısından temel bir unsur olarak değerlendirilir. Başka bir anlatımla, vatandaşların hükümetin kadrolarını belirlemek ya da kamu politikaları üzerinde etkide bulunmak amacıyla gerçekleştirdikleri çeşitli eylem ve davranışlardır (Weiner, 2015). Bu bağlamda siyasal katılım yalnızca oy verme davranışıyla sınırlı olmayıp, mitinglere katılma, dilekçe verme, siyasal kampanyalarda gönüllü faaliyet yürütme ve hatta çevrimiçi platformlarda siyasal tartışmalara katılma gibi geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Siyasal katılımı yurttaşlık kültürünün önemli bir göstergesi olarak ele alan görüş, demokratik rejimlerin sürdürülebilirliği için katılımcı davranışların toplumsal tabana yayılmasının zorunlu olduğunu vurgulamıştır (Almond & Verba, 1963). Katılımın artması, temsilin meşruiyetini güçlendirirken, katılımın zayıflığı demokrasiye olan güveni aşındırabilmektedir. Günümüzde dijital teknolojiler, siyasal katılımın yeni biçimlerini doğurmuş, özellikle genç kuşaklar sosyal medya ve dijital platformlar aracılığıyla siyasal sürece daha görünür biçimde dâhil olmaya başlamıştır (Dalton, 2014). Dolayısıyla siyasal katılım, demokratik yönetimlerin dinamiklerini şekillendiren, toplumsal meşruiyetin inşasında belirleyici bir süreçtir.

Dijital teknolojilerin yaygınlaşması, çağdaş toplumlarda siyasal katılım biçimlerini köklü biçimde dönüştürmüştür. Geleneksel katılım mekânlarının ötesine geçilerek vatandaşlar artık çevrimiçi platformlar üzerinden birey olarak ya da kolektif aktörler aracılığıyla etkili biçimde siyasal süreçlere müdahil olabilmektedir. Bu dönüşüm, demokratik normların yeniden tanımlanmasına, araç setinin genişlemesine ve yeni aktörlerin sahneye çıkmasına yol açmaktadır.

Barcelona'nın geliştirdiği açık kaynaklı Decidim platformu, yurttaşlara politika önerileri sunma, tartışma ve oy kullanma imkânı tanıyan bir e-katılım aracıdır. Katımcı bütçe gibi süreçler aracılığıyla şeffaflık ve sorumluluk mekanizmaları güçlendirilmiş ve vatandaş-devlet ilişkisi derinleştirilmiştir (Güneş, 2023). Benzer şekilde, "sıvı demokrasi" (liquid democracy) yaklaşımını somutlaştıran LiquidFeedback yazılımıdır. Bu sistem, bireylere ya doğrudan oy kullanma ya da güven duydukları kişilere delegasyon yetkisi vererek karar süreçlerine katılımlarını esnetmekte, böylelikle katılımın uzmanlık ve ilgilere dayalı yeniden yapılandırılmasını mümkün kılmaktadır (Yiğit, 2021). Estonya, online oylama altyapısını geliştiren dijital devlet pratikleriyle dikkat çekmektedir; vatandaşlar internet üzerinden güvenli biçimde oy kullanabilmekte ve geniş kapsamlı web tabanlı hizmetlere erişebilmektedir (Koç, 2021). Letonya'daki ManaBalss.lv (benim sesim) platformu, yurttaş imzasıyla parlamentoya öneri sunabilecek bir alan olarak kitlesel katılımı kolaylaştırmıştır (ManaBalss.lv, 2011).

Ayrıca, Brüksel gibi şehirlerin dijital katılım alanındaki girişimleri şeffaflık ve hesap verebilirliği güçlendirmeyi hedeflemektedir (Digital Rights Governance Project, 2022).

Dijital teknolojinin demokratik katılıma etkisi bağlamında yapılan bir analiz, dijital katılım araçlarının vatandaşlarla devlet arasındaki bilgi akışını artırdığını, ancak hesap verebilirlik bilgisinin yayılımında eksiklik bulunduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, sosyal medya platformlarının algoritmik yapısı bireylerin yalnızca benzer görüşlere maruz kalmasına yol açarak yankı odaları ve dezenformasyon gibi demokrasiye zarar veren sonuçları beraberinde getirmektedir (McDermott et al., 2025). Tayvan örneğinde, öğrenci hareketleri ve sivil teknolojinin birleşimiyle Pol.is aracılığıyla yürütülen dijital demokrasi girişimleri, hükümetin bu aktörlerle iş birliği içinde yeni dijital kamu mekânları oluşturmaya zemin hazırlamıştır (Karagöz, 2022).

Türkiye özelinde, Twitter gibi sosyal medya araçlarının siyasal katılıma etkisi üzerine yapılan çalışmalar, bu platformların ağsallık ve görünürlük yoluyla vatandaşların kamusal alanda daha aktif rol almasına imkân tanıdığını göstermektedir. Ayrıca gençlerin dijital ortamları, siyasi görüşlerini ifade etmek, organize olmak ve demokratik süreçlere katılmak için etkin bir araç olarak kullandıkları bu katılımın demokratik algıyı güçlendirdiğine dair açıklamalar mevcuttur (Bayzan & Çubukçu, 2013). Özetle, dijital demokrasi çağında siyasal katılım, yeni araçlar ve aktörlerle çeşitlenmektedir. Decidim, Pol.is, LiquidFeedback, e-oylama sistemleri gibi platformlar, yurttaş katılımına yeni boyutlar kazandırırken, sosyal medya ve algoritmalar demokrasiye yönelik tehditler de barındırmaktadır. Bu araçların etik, hesap verebilir ve kapsayıcı biçimlerde tasarlanması kritik önemdedir. Ayrıca, dijital bölünme ve bilgi güvenliği gibi meydan okumaların aşılması için kapsamlı politikalar geliştirilmelidir.

5. Devlet-Toplum İlişkilerinde Dijital Belgeler: Seçmen Bilgi Kâğıtlarının İçerik Analizi

Bu çalışmada, devlet-toplum ilişkilerinde dijital belgelerin oynadığı rolü anlamak amacıyla nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve temel yöntem olarak içerik analizi uygulanmıştır. Çalışmanın odak noktası, seçmen bilgi kâğıtlarının yalnızca teknik bir bilgilendirme aracı değil, aynı zamanda sembolik ve iletişimsel işlevler taşıyan demokratik belgeler olarak incelenmesidir. Bu doğrultuda, analiz süreci hem belgelerin içerdiği doğrudan bilgiler hem de taşıdıkları sembolik anlamlar üzerinden yürütülmüştür.

Veri seti, öncelikle Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından yayımlanan ve 2023 ile 2024 seçim süreçlerine ait yedi farklı belge ve görsel materyalden oluşmaktadır. Bu belgeler arasında, “Seçmen Sorgulama Afişleri” (A1, A2, A4, A7) ile YSK Kamu Spotlarında kullanılan görseller (2024 yılına ait iki adet kamu spotu ve bir seçmen bilgi kâğıdı örneği) bulunmaktadır. Dolayısıyla toplamda yedi ayrı doküman, çalışmanın doğrudan analiz malzemesi olarak değerlendirilmiştir. Bu belgelerin seçilme gerekçesi, devletin resmi seçim bilgilendirme araçlarını temsil etmeleri ve seçmenlere doğrudan ulaştırılan mesajların somut taşıyıcıları olmalarıdır.

Belge analizi sürecinde; güven ve şeffaflık, vatandaşın bilgiye erişimi, seçmen bilgi kâğıdının anlamı ve işlevi bağlamlarında üç temel tema etrafında kodlama yapılmıştır. Bu temalar hem belgelerde kullanılan dilin hem de görsel unsurların sistematik biçimde sınıflandırılmasına imkân tanımıştır. Örneğin, belgelerde yer alan resmî web adresleri ve çağrı merkezi bilgileri “güven ve şeffaflık” kategorisi altında değerlendirilmiş, seçmen kaydının doğrulanmasına yönelik yönlendirmeler “bilgiye erişim” temasıyla ilişkilendirilmiştir. Ayrıca belgelerde kullanılan semboller, logolar ve mesajlar, seçmen bilgi kâğıdının yalnızca teknik bir bilgilendirme aracı değil, aynı zamanda katılımı meşrulaştıran bir demokratik unsur olduğuna işaret eden sembolik boyutuyla ele alınmıştır.

Süreçte yalnızca görsel ve metinsel belgeler değil, aynı zamanda YSK raporları, seçim mevzuatı ve ilgili akademik literatür de destekleyici kaynak olarak kullanılmıştır. Bu ek belgeler doğrudan içerik analizine tabi tutulmamış, ancak seçmen bilgi kâğıtlarının anlamını yorumlarken kavramsal bir çerçeveye sağlamıştır. Böylece birincil veri olan yedi doküman, ikincil verilerle bütünlleştirilerek daha kapsamlı bir metodolojik yaklaşım benimsenmiştir. Analizin güvenilirliğini artırmak amacıyla yinelenebilirlik ilkesi gözetilmiştir. Kodlama süreci sistematik biçimde gerçekleştirilmiş, her belgedeki unsurlar belirlenen temalarla karşılaştırılmıştır. Ayrıca tematik çözümleme sırasında belgelerin işlevsel ve sembolik boyutları eş zamanlı olarak ele alınmıştır. Bu yöntem, seçmen bilgi kâğıtlarının devlet-toplum ilişkilerinde yalnızca bir bilgilendirme aracı değil, aynı zamanda demokratik katılımın kurumsallaşmasını sağlayan sembolik bir unsur olduğunu ortaya koymuştur. Sonuç olarak metodoloji açısından bu çalışma, yedi adet resmi belge ve görseli temel veri kaynağı olarak kullanmış, bunları içerik analizi yöntemiyle sistematik biçimde incelemiş ve elde edilen bulguları hem işlevsel hem de sembolik boyutlarıyla değerlendirmiştir. Böylece seçmen bilgi kâğıtlarının, güven, şeffaflık ve katılım gibi demokratik değerlerin görünür kılınmasında üstlendiği rol, bütüncül bir perspektifle ortaya konmuştur.

Yöntemin sınırları ve alternatif veri kaynakları; çalışmada kullanılan birincil veri seti, Yüksek Seçim Kurulu tarafından üretilen seçmen bilgi kâğıtları ve kamu spotlarıyla sınırlıdır. Bu tercih, devletin seçmenlere ilettiği resmi mesajların içerik ve anlam dünyasını analiz etmeyi mümkün kılmakla birlikte, yöntemin belirli sınırlılıklar barındırmasına da yol açmaktadır. Özellikle, seçmen bilgi kâğıtlarının seçmenler tarafından nasıl algılandığı, ne ölçüde kullanıldığı ve seçmen davranışı üzerinde fiili bir etkisinin olup olmadığı bu veri seti aracılığıyla doğrudan gözlemlenememektedir. Bu durum, analiz edilen mesajın büyük ölçüde mesajı üreten kurumun perspektifinden yorumlanmasına ve tartışmanın tek yönlü kalmasına neden olabilmektedir.

Bu sınırlılığı aşmak amacıyla, gelecekteki çalışmalarda farklı veri kaynaklarının analize dâhil edilmesi bulguların güvenilirliğini ve açıklayıcılığını artırabilir. Örneğin, e-Devlet Kapısı üzerinden seçmen sorgulama hizmetinin kullanım sıklığına ilişkin istatistikler, seçmen bilgi kâğıtlarının dijital karşılığının toplum nezdindeki fiili kullanım düzeyini ortaya koyabilir. Benzer şekilde, TÜİK’in hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırmaları, seçmenlerin dijital platformlara erişim kapasitesini ve dijital okuryazarlık düzeylerini değerlendirmek açısından tamamlayıcı bir veri kaynağı sunabilir. Ayrıca, anket çalışmaları veya derinlemesine mülakatlar

yoluyla seçmenlerin bu belgeleri nasıl algıladıkları, seçim sürecindeki karar verme davranışlarına ne ölçüde etki ettiği gibi sorulara yanıt aranması, analizde toplum merkezli bir boyutun güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu tür çoklu veri kaynaklarının kullanımı, seçmen bilgi kâğıtlarının yalnızca kurumsal niyetler ve sembolik anlamlar düzeyinde değil, aynı zamanda toplumsal pratikler ve davranışlar bağlamında da değerlendirilmesini mümkün kılacaktır. Böylece dijital belgelerin demokratik katılım üzerindeki etkisi, daha bütüncül ve çok katmanlı bir analitik çerçeve içerisinde ele alınabilecektir.

Şekil 1

Kaynak: YSK Yurt içi Seçmen Afişleri 2023: A1 Seçmen Sorgulama.

İlgili görsel, “güven ve şeffaflık” teması bağlamında analiz edildiğinde; üzerinde yer alan resmî web adresleri ve çağrı merkezi bilgisinin, seçmenlerin doğrulama ve iletişim ihtiyacını karşılayarak güven tesis ettiğini göstermektedir. “Açık veri” portallarına yapılan vurgu, şeffaflık politikasının bir göstergesi olarak YSK’nın verileri kamuya açma taahhüdünü ortaya koymakta ve şeffaflık politikasının somut bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Belgede yer alan açık tarih ve prosedür açıklamaları ise seçim sürecinin öngörülebilir ve denetlenebilir nitelikte olduğunu göstermekte; böylece seçimlerin şeffaflığına yönelik algıyı güçlendirmektedir.

Seçmen bilgi kâğıdının anlamı ve işlevi bakımından, bu tür belgeler vatandaşın “nerede oy kullanacağım?” sorusuna yanıt vermenin ötesinde, seçimlere katılımın ön koşulu olan seçmen kaydının doğrulanması ve güncellenmesi işlevini yerine getirmektedir. Seçmen bilgi kâğıdı, vatandaş-devlet ilişkisi bağlamında sembolik bir değer taşıyarak seçmene “oyun önemlidir, senin yerin hazır” mesajını iletmektedir. Bu bağlamda, seçmen bilgi kâğıtları bilgilendirme aracı olmanın ötesinde, katılımı meşrulaştıran ve garanti altına alan demokratik araçlar olarak görülmektedir.

Sonuç olarak, “A-1 Seçmen Sorgulama” belgesinin içerik analizi göstermektedir ki, Yüksek Seçim Kurulu 2023 seçimlerinde güven ve şeffaflığı resmî kaynaklar, açık veri siteleri ve iletişim kanalları

aracılığıyla sağlamış; vatandaşın bilgiye erişimini hem dijital hem de fiziksel yollarla çok boyutlu bir şekilde mümkün kılmış; seçmen bilgi kâğıdının işlevini ise yalnızca sandık yerini bildiren bir belge olmaktan çıkarıp, seçmen kaydının doğrulanması yoluyla demokratik katılımın güvencesi olarak kurgulamıştır.

Şekil 2

Kaynak: YSK Yurt içi Seçmen Afişleri 2023: A2 Seçmen Sorgulama

Belgede YSK'nın resmî internet adresleri (ysk.gov.tr, acikveri.ysk.gov.tr, data.ysk.gov.tr) açık biçimde belirtilmiştir. Bu durum, seçmenlerin yalnızca doğrulanabilir ve resmî kaynaklardan bilgi alabileceğini garanti altına alarak güven unsurunu pekiştirmektedir. Ayrıca, çağrı merkezi numarasının (444 9 975) doğrudan verilmesi, vatandaş-devlet iletişimde şeffaflığın güçlendiğini göstermektedir. "Açık veri" vurgusu, seçim sürecinin denetlenebilirliğini ve kamuya hesap verebilirlik anlayışını yansıtmaktadır. Dolayısıyla belge, seçimlerin yalnızca teknik olarak değil, aynı zamanda şeffaf ve güvenilir bir süreçle yürütüldüğü mesajını vermektedir.

Belgede, vatandaşlara YSK web sitesi, e-Devlet Kapısı, mobil uygulama olmak üzere üç farklı kanal sunulmuştur. Bu çeşitlilik, farklı sosyo-teknik imkânlara sahip bireylerin bilgiye erişimini kolaylaştırmakta, kapsayıcı bir yaklaşım sergilemektedir. Özellikle, e-Devlet Kapısı entegrasyonu, seçim bilgilerine erişimi günlük dijital pratiklerin bir parçası hâline getirmekte, mobil uygulama ise genç seçmen kitlesine ulaşmayı mümkün kılmaktadır. Ayrıca çağrı merkezi, dijital araçları kullanamayan seçmenlere alternatif bir erişim imkânı sunarak kapsayıcılığı artırmaktadır. Böylelikle belge, seçmenlerin bilgiye erişimini yalnızca dijital kanallarla sınırlamayıp, çok boyutlu bir iletişim stratejisi benimsemektedir.

Belgenin içeriği, seçmenlere “seçmen kütüğüne kayıtlı mıyım?” sorusuna yanıt verme imkânı sunmaktadır. Bu yönüyle, yalnızca oy kullanılacak yer bilgisini değil, aynı zamanda seçmenin kayıt durumunun doğrulanmasını sağlamaktadır. Bahse konu edilen işlev, seçimlere katılımın ön koşulunu oluşturan seçmen kaydının güncel ve doğru olmasını garanti altına almaktadır. Aynı zamanda, seçmene sembolik düzeyde “senin oyun değerli ve sisteme dâhilsin” mesajı vermekte, demokratik katılımın kurumsallaştırılmasına hizmet etmektedir. Dolayısıyla seçmen bilgi kâğıdı, teknik yönünün ötesinde, seçimlerin bütünlüğünü ve seçmenin sürece dâhil edilmesini vurgulayan sembolik bir demokratik araçtır. Özetle, A-2 Yurt İçi Seçmen Kayıt Sorgulama belgesi; güveni artıran şeffaflık unsurları, çok boyutlu bilgiye erişim kanalları ve seçmenin katılımını meşrulaştıran sembolik işleviyle devlet-toplum ilişkilerinde dijital belgelerin demokratik değerini somutlaştırmaktadır.

Şekil 3

Kaynak: YSK Yurt içi Seçmen Afişleri 2023: A4 Seçmen Sorgulama.

Belge analiz edildiğinde, YSK'nın resmî internet adresleri (ysk.gov.tr, acikveri.ysk.gov.tr, data.ysk.gov.tr) açık biçimde belirtilmiştir. “Açık veri” vurgusu, seçim sürecine ilişkin bilgilerin kamuya şeffaf bir şekilde sunulduğunu ve denetlenebilirliğin sağlandığını göstermektedir. Ayrıca çağrı merkezi iletişim bilgisinin (444 9 975) paylaşılması, vatandaşların doğrudan doğrulanabilir ve güvenilir kaynaklardan bilgi alabilmesine imkân tanımaktadır. Bu durum, seçimlerin tarafsızlığına ve düzenliliğine duyulan güveni pekiştiren bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Belgede, seçmenlere oy kullanacakları yer bilgisine ulaşabilmeleri için çoklu kanallar sunulmaktadır. E-Devlet Kapısı (turkiye.gov.tr), YSK web sitesi, çağrı merkezi ve açık veri portalları aracılığıyla vatandaşın bilgiye erişimi mümkün kılınmaktadır. Bu çeşitlilik, dijital araçlara erişim imkânı olanlar kadar, dijital becerisi sınırlı olan seçmenlere de bilgiye erişim kolaylığı sağlamaktadır. Özellikle e-Devlet entegrasyonu, vatandaşların gündelik dijital alışkanlıklarıyla seçim süreçlerini bütünleştirmektedir. Çağrı merkezi ise dijital kanalları kullanamayanlar için kapsayıcı bir alternatif sunmaktadır. Böylelikle devlet, seçmenin bilgiye erişimini yalnızca dijital değil, çok kanallı bir iletişim stratejisiyle güvence altına almaktadır.

Seçmen Bilgi Kâğıdının anlamı ve işlevi açısından yapılan değerlendirmede, seçmene “nerede oy kullanacağınızı öğrenin” mesajı verilmekte, seçimlere katılımın en temel koşulu olan sandık yerinin doğrulanması sağlanmaktadır. Bu yönüyle, seçmen bilgi kâğıdı yalnızca teknik bir bilgilendirme aracı değil, aynı zamanda seçmen kaydının güncelliğini garanti eden demokratik bir güvence niteliği taşımaktadır. Sembolik olarak, “senin oyun için yer hazır” mesajı verilerek seçmenin sürece katılımı meşrulaştırılmakta ve demokratik bütünlüğü vurgulanmaktadır. Bu itibarla söz konusu belge, “güven ve şeffaflık” boyutunda resmî kaynaklar ve açık veri vurgusuyla seçim sürecine duyulan güveni artırmaktadır. Vatandaşın bilgiye erişimi bakımından çoklu kanallarla kapsayıcı bir erişim sağlamaktadır. Seçmen bilgi kâğıtlarının anlamı ve işlevi açısından ise seçmen kaydını doğrulayan ve katılımı meşrulaştıran bir araç işlevi görmektedir.

Şekil 4

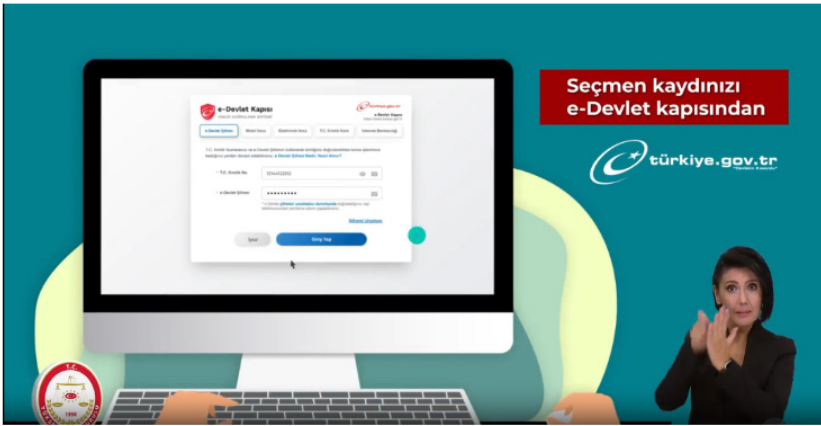

Kaynak: YSK Yurt içi Seçmen Afişleri 2023: A7 Seçmen Sorgulama.

Belgede “güven ve şeffaflık” teması, sandık kurulu yapısı: başkan ve üyelerin kamu görevlisi veya siyasi parti temsilcilerinden oluşması, tarafsızlık ve çoklu denetim mekanizmasıyla güven artırıcı bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Sayım ve dökümün açık yapılması, seçim işlemlerinde şeffaflık ilkesinin vurgulandığını göstermektedir. Tutanakların paylaşımı hem siyasi partilere hem de kamuya açık erişimle güven ve denetlenebilirlik sağlamaktadır. “Şeffaf, Güvenilir ve Denetlenebilir Seçim” sloganı, güven ve şeffaflık çerçevesine atıfta bulunmaktadır.

Seçmen listeleri, vatandaşın kendi hanesinde veya binasında kimlerin seçmen olduğunu görebilmesi, seçim sürecine katılımı bilgilendirme üzerinden güçlendirmektedir. Bilgi kaynakları, YSK web siteleri (ysk.gov.tr, acikveri.ysk.gov.tr, data.ysk.gov.tr) ve çağrı merkezi numarası (444 9 975) doğrudan bilgiye erişim kanalları olarak sunulmaktadır. Seçim sonuçları, seçim sonrası tutanakların çevrimiçi erişime açılması, bilginin yalnızca siyasi partilere değil tüm vatandaşlara ulaşmasını garanti etmektedir. Belgede, doğrudan “seçmen bilgi kâğıdı” ifadesine alan açılmamıştır. Ancak içeriğin, vatandaşın nerede ve nasıl oy kullanacağını bilmesi, seçmen listelerinde doğruluk kontrolü yapabilmesi, seçim şeffaflığına katkı sağlaması açılarından seçmen bilgi kâğıtlarının temel işlevlerine işaret ettiği anlaşılmıştır. YSK’nın bilgi platformları ile bağlantılı olarak, seçmen bilgi kâğıdı vatandaşın seçim sürecine aktif katılımını destekleyen bir araç konumunda sunulmuştur. Nitekim belge, seçimlerin şeffaflığı ve güvenilirliği konusunda doğrudan mesaj verirken, bilgiye erişim yollarını da açıkça belirtmektedir. Seçmen bilgi kâğıdı doğrudan metinde geçmese de onun işlevini tamamlayan “seçmen listeleri”, “tutanaklar” ve “açık veri” vurguları, vatandaşın seçim sürecine bilinçli katılımını desteklemektedir.

Şekil 5

Kaynak: YSK Kamu Spotları 2024: Seçmen Sorgulama

Yapılan incelemeler, e-Devlet üzerinden seçmen kaydı kontrolünün yapılabilmesinin devletin seçim sürecine dair işlemleri güvenli bir dijital platforma taşıdığını göstermektedir. Bu durum,

vatandaşın seçimle ilgili temel bilgilerini doğrudan resmi bir kanaldan öğrenmesini sağlayarak şeffaflık algısını güçlendirmektedir. Görselde kullanılan resmi logolar (e-Devlet, T.C. logosu) güven unsurunun pekiştirildiğine işaret etmektedir.

Görsel, vatandaşların seçmen kaydı bilgisine doğrudan kendi erişimini vurgulamaktadır. İşaret dili tercümanının yer alması, engelli bireylerin de bilgiye erişim hakkının gözetildiğine dikkat çekmektedir. İçerikte, “turkiye.gov.tr” adresinin özellikle belirtilmesi, bilginin tek ve merkezi bir kaynaktan ulaşılabilir olduğunu ifade etmektedir. Seçmen bilgi kâğıdının anlamı ve işlevi bağlamında yapılan değerlendirmede, doğrudan seçmen bilgi kâğıdına atıf yapılmamış olmakla birlikte, seçmen kaydının e-Devlet üzerinden kontrol edilmesi, seçmen bilgi kâğıdının işleviyle bağlantılıdır. Seçmen bilgi kâğıdının temel amacı vatandaşın nerede, nasıl oy kullanacağını öğrenmesini sağlamaktır. Dolayısıyla görsel, kâğıdın ötesine geçen dijital bir doğrulama ve erişim imkânı sunulduğunu ima etmektedir Burada, seçmen bilgi kâğıdının anlamı, dijitalleşme ve erişim kolaylığı üzerinden yeniden tanımlanmaktadır. Netice itibarıyla ilgili görsel, dijitalleşme yoluyla güven ve şeffaflığın sağlandığını, vatandaşın doğrudan bilgiye erişim hakkının güçlendirildiğini ve seçmen bilgi kâğıdının geleneksel işlevinin e-Devlet üzerinden desteklendiği sonucuna varılmasını sağlamıştır.

Şekil 6

Kaynak: YSK Kamu Spotları 2024: Seçmen Sorgulama

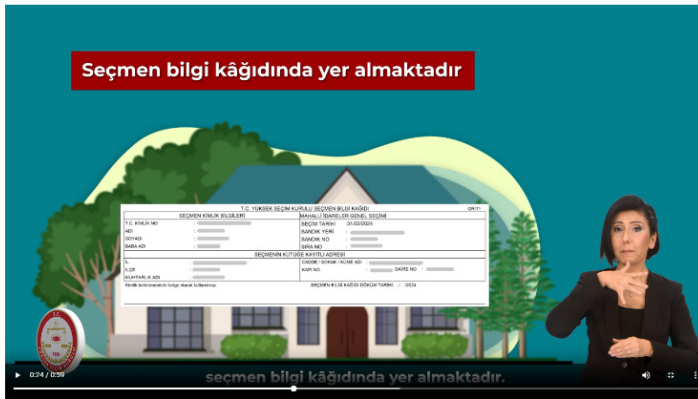
Görselde, e-Devlet Kapısı üzerinden giriş yapılması vurgusu ön plana çıkmaktadır. Bu vurgu, seçim süreçlerinde güven olgusunun pekiştirilmesine hizmet etmektedir. E-Devlet'in resmi ve kurumsal bir kanal olarak tercih edilmesi, vatandaşların kimlik doğrulamasını güvenli biçimde gerçekleştirmesine olanak tanımaktadır. Böylece, seçimlere ilişkin bilginin doğruluğu ve güvenilirliği teminat altına alınmaktadır. Şeffaflık açısından bakıldığında, seçmenlerin oy kullanma bilgilerine devletin resmî sistemleri aracılığıyla doğrudan erişim sağlayabilmesi, seçim süreçlerine yönelik “kapalı kutu” algısını ortadan kaldırmakta ve demokratik işleyişe duyulan güveni güçlendirmektedir.

Vatandaşların oy kullanacağı yer gibi kritik seçim verilerine çevrimiçi, ücretsiz ve kolay erişim imkânı tanınması, demokratik katılımın kurumsal zeminde desteklenmesini sağlamaktadır. Görselde bilgisayar ekranı üzerinden e-Devlet girişi gösterilerek dijital erişimin pratikliği ön plana çıkarılmaktadır. Ayrıca sağ alt köşede yer alan işaret dili tercümanı, engelli bireylerin bilgiye erişimini kapsayıcı biçimde desteklemekte ve seçim süreçlerinde katılımın artırılmasına yönelik önemli bir demokratik duyarlılığı yansıtmaktadır.

Seçmen bilgi kâğıdının anlamı açısından değerlendirildiğinde, bu belgenin vatandaşın oy kullanacağı sandığı, yeri ve seçim günüyle ilgili ayrıntılı bilgileri içermesi, onu yalnızca fiziki bir belge olmanın ötesine taşımaktadır. Dijital ortamda erişilebilir hale gelmesi, seçmen bilgi kâğıdını aynı zamanda dijital kimlik doğrulama sürecinin tamamlayıcı bir unsuru haline getirmektedir. Bu bağlamda, seçmen bilgi kâğıdı, bireysel demokratik sorumluluğun başlangıç noktası olarak görülebilir. Vatandaşın oy kullanma hakkını nerede ve nasıl kullanacağını bilmesi, demokratik sürecin en temel koşuludur.

İşlevsel açıdan seçmen bilgi kâğıtları, vatandaşların sandığını kolaylıkla bulmasını sağlayarak seçim günü yaşanabilecek karmaşayı önlemektedir. Dijital erişim, kâğıdın kaybolması, unutulması ya da yanlış bilgilendirme gibi riskleri ortadan kaldırmakta; seçimlerin hızlı, düzenli ve güvenli biçimde yürütülmesine katkı sunmaktadır. Bu yönüyle seçmen bilgi kâğıdı, seçim güvenliği ve organizasyonel şeffaflığın ayrılmaz bir parçası olarak öne çıkmaktadır. Sonuç olarak, incelenen içerik seçim süreçlerinde güvenilirlik, şeffaflık, erişilebilirlik ve kapsayıcılık ilkelerini ön plana çıkarmaktadır. E-Devlet kapısı üzerinden seçmen bilgi kâğıdına erişim, bu belgenin hem anlamını (demokratik hak bilinci) hem de işlevini (düzenli ve güvenli seçim süreci) pekiştiren kurumsal bir uygulama olarak değerlendirilebilir.

Şekil 7

Kaynak: YSK Kamu Spotları 2024: Seçmen Sorgulama.

Görselde yer alan “seçmen bilgi kâğıdı” örneği, YSK tarafından hazırlanan ve seçmenlerin sandık bilgilerini içeren resmi bir belgedir. Bu belge, seçim sürecinin şeffaflığını sağlamak ve vatandaşın seçimlere aktif katılımını kolaylaştırmak amacıyla oluşturulmuştur. Görselin üst kısmında kırmızı bir zemin üzerine yerleştirilmiş “seçmen bilgi kâğıdında yer almaktadır” ifadesi, vatandaşların seçimle ilgili kritik bilgileri doğru ve resmi kaynaktan öğrenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Güven inşası açısından ilgili belge, devletin seçim süreçlerine dair bilgi sunarken herhangi bir manipülasyonun önüne geçme çabasını yansıtmaktadır. Seçmen bilgi kâğıdı; sandık numarası, sandık yeri, sıra numarası gibi detayları içermesiyle, vatandaşların seçim günü karşılaşılabilecekleri olası karışıklıkları azaltır. Bu da kurumsal güvenin tesisinde önemli bir adımdır.

Görselde dikkat çeken bir diğer unsur, sağ alt köşede yer alan işaret diliyle anlatım yapan kadın figürdür. Bu detay, seçim sürecinde bilgilendirme faaliyetlerinin yalnızca sözlü ve yazılı değil, işitme engelli bireyleri de kapsayan erişilebilir iletişim yöntemleriyle yapıldığını göstermektedir. Bu yönüyle, bilgiye erişimde kapsayıcı bir yaklaşım sergilemekte, seçme hakkının yalnızca anayasal bir hak değil, aynı zamanda erişilebilir bir vatandaşlık pratiği olduğunu göstermektedir. Bilgiye erişimin demokratikleşmesi, yalnızca teknik bilginin aktarımıyla değil, bu bilginin tüm bireyler tarafından anlaşılabilir hale getirilmesiyle mümkündür. Bu bağlamda, işaret dili çevirisinin yer alması, seçim süreçlerinde “herkes için bilgi” ilkesinin benimsendiğini göstermektedir.

Görseldeki belge formatı, seçmenin kimlik bilgileri (T.C. kimlik no, adı, soyadı, baba adı), seçim günü bilgileri (tarih, sandık yeri, sandık numarası, sıra numarası) ve ikamet adresi gibi bölümlerden oluşmaktadır. Bu yapı, seçmenin hangi sandıkta, hangi sırada oy kullanacağını açık biçimde belirleyerek lojistik sürecin düzenli işlemesine katkı sağlamaktadır. Seçmen bilgi kâğıdı, kimlik tespiti için doğrudan kullanılmasa da, seçmenin oy kullanma sürecindeki yön bulmasını kolaylaştırıcı bir araç olarak işlev görebilmektedir. Ayrıca, seçmen kaydının yapıldığı yerin doğruluğunu da teyit etme imkânı sunduğundan, olası adres uyumsuzluklarının seçim öncesinde giderilmesine katkıda bulunmaktadır.

Görselin arka planında bir ev silueti ve doğa öğeleri yer almakta olup, bu simgesel anlatım seçmenin yaşadığı çevreyle seçim süreci arasındaki bağa işaret eder. Seçmen bilgi kâğıdının ön plana çıkarılması, bilginin kamusal alandaki önemini sembolize eder. Sol alt köşede yer alan YSK logosu ise, bu bilginin kaynağını belirtmekte ve otorite vurgusu yapmaktadır. Ayrıca, görseldeki yazılı anlatım sade ve doğrudan bir dile sahiptir. “Seçmen bilgi kâğıdında yer almaktadır” cümlesi, bilginin konumunu ve erişim yerini doğrudan ifade eder; bu da bilginin kolay anlaşılır ve işlemeye hazır bir formatta sunulduğunu gösterir. Netice itibarıyla, mevzu bahis olan görsel, seçim süreçlerinde kurumsal güvenin, şeffaflığın ve demokratik katılımın desteklenmesi bakımından çok katmanlı bir işlev taşımaktadır. Hem içerdiği bilgi türü hem de sunum biçimi bakımından, vatandaşın seçim günüyle ilgili doğru ve zamanında bilgiye ulaşmasını sağlamaktadır. Böylece, demokratik işleyişin temel unsurlarından biri olan seçme hakkının etkin kullanımını desteklemektedir.

Bu itibarla, araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla yalnızca seçmen bilgi kâğıtlarının içerik çözümlemesiyle yetinilmemiş, aynı zamanda literatür ve resmî raporlardan elde edilen veriler metodolojik sürece dâhil edilmiştir. Bu yaklaşım, birincil belgelerden çıkarılan bulguların daha geniş bir kavramsal çerçeveye oturtulmasına ve elde edilen sonuçların doğrulanmasına katkı sağlamıştır. Öncelikle, dijital demokrasi ve e-devlet üzerine yapılan akademik çalışmalar içerik analizinde kullanılan kodlama temalarının belirlenmesinde yol gösterici olmuştur. Örneğin, Dahlberg'in (2011) dijital uçurum tartışmaları, seçmen bilgi kâğıtlarının erişilebilirlik boyutunun değerlendirilmesinde temel bir referans niteliği taşımaktadır. Benzer biçimde, Fuchs (2021) ve Barber (1988) gibi katılımcı ve müzakereci demokrasiye odaklanan kuramcıların yaklaşımları, belgelerdeki sembolik unsurların yalnızca teknik bilgi sunmadığını, aynı zamanda demokratik katılımı teşvik eden iletişim araçları olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, literatür yalnızca teorik dayanak sağlamamış, aynı zamanda analiz bulgularının geçerliliğini artıran karşılaştırmalı bir arka plan sunmuştur.

İkinci olarak, resmî belgeler ve raporlar yöntemin güvenilirliğini pekiştirmiştir. YSK'nın 2023 ve 2024 seçimlerine ilişkin faaliyet raporları, seçmen bilgi kâğıtlarının hangi amaçlarla hazırlandığını ve hangi iletişim kanallarının kullanıldığını ortaya koymuştur. Bu raporlar sayesinde içerik analizinde gözlemlenen unsurlar (örneğin çağrı merkezi numaralarının kullanımı, açık veri portalları, e-Devlet entegrasyonu) resmî belgelerle doğrulanmıştır (YSK Faaliyet Raporu, 2023). Ayrıca, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından yayımlanan dijitalleşme raporları, toplumun e-Devlet ve çevrimiçi hizmet kullanım düzeyini göstererek, seçmen bilgi kâğıtlarının erişilebilirliğine dair yorumların nesnel verilere dayanmasını sağlamıştır (TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Araştırması 2024; Uysal vd., 2023). Üçüncü olarak, yöntemsel güvenilirlik için belgesel tarama ile içerik analizi arasında çapraz doğrulama yapılmıştır. Yani, belgelerde tespit edilen sembolik vurgular (örneğin "oyun önemlidir, senin yerin hazır" mesajı) yalnızca araştırmacının yorumu olarak bırakılmamış, seçim mevzuatı ve demokratik katılım literatürü ile ilişkilendirilmiştir. Bu yöntemsel bütünlük, analizin öznelliğini azaltarak, elde edilen sonuçların yinelenabilirliğini güçlendirmiştir. Özetle, seçmen bilgi kâğıtlarının içerik analizinden elde edilen bulgular hem literatür hem de resmî raporlarla desteklenerek güvenilir bir metodolojik zemin üzerine oturtulmuştur. Böylelikle araştırma, yalnızca belgelerin içerdiği bilgilerden çıkarımlar yapmakla kalmamış, aynı zamanda bu çıkarımları akademik literatür ve resmî belgelerle doğrulamış, devlet-toplum ilişkilerinde dijital belgelerin anlamını çok boyutlu bir biçimde ortaya koymuştur.

6. Sonuç ve Değerlendirme

Çalışmanın temel teşvik noktası, Türkiye'de dijitalleşmenin devlet-toplum ilişkileri üzerindeki etkilerinin özellikle e-Devlet uygulamaları ve seçmen bilgi kâğıtları üzerinden incelenmesidir. Dijital demokrasi kavramının gelişim dinamikleri, yönetim ve vatandaşlık kuramlarıyla ilişkilendirilerek ele alınmış, dijital araçların demokratik süreçlere katkısı hem kuramsal hem de uygulamalı düzeyde değerlendirilmiştir. Bulgular, dijital dönüşümün yalnızca kamu hizmetlerinin

etkinliğini artırmakla kalmadığını, aynı zamanda vatandaşların demokratik katılımını niteliksel olarak güçlendirdiğini göstermektedir.

E-Devlet sistemi, vatandaşların kamu hizmetlerine hızlı, güvenli ve erişilebilir biçimde ulaşmasını sağlayarak devlet-vatandaş etkileşimini yeniden tanımlamıştır. Vergi işlemleri, sosyal güvenlik, sağlık ve eğitim gibi temel hizmetlerin dijital ortama taşınması hem bürokratik süreçleri sadeleştirilmiş hem de kamu yönetiminde şeffaflık ve hesap verebilirliği pekiştirmiştir. Bu yönüyle e-Devlet, teknik bir hizmet platformu olmanın ötesinde, demokratik yönetim anlayışını destekleyen kurumsal bir zemin haline gelmiştir. Seçmen bilgi kâğıtlarının içerik analizi, bu belgelerin yalnızca seçim günü sandık yerini gösteren pratik araçlar olmadığını, aynı zamanda demokratik katılımı meşrulaştıran sembolik bir işlev taşıdığını ortaya koymuştur. Belgelerde yer alan resmi logolar, e-Devlet entegrasyonu, çağrı merkezi bilgileri ve açık veri vurguları, seçim süreçlerinde güven ve şeffaflık algısını güçlendirmiştir. Ayrıca, işaret dili çevirisi gibi kapsayıcı unsurlar, demokratik katılımın yalnızca teknik değil, aynı zamanda toplumsal ve kültürel bir boyut kazandığını göstermektedir.

Araştırmanın ortaya koyduğu en önemli bulgulardan biri, dijital belgelerin devlet-toplum ilişkilerinde güven inşa eden, bilgiye erişimi kolaylaştıran ve katılımı teşvik eden çok katmanlı araçlar olduğudur. Seçmen bilgi kâğıtları, seçmenlere “oyun önemlidir, senin yerin hazır” mesajını vererek, demokratik sürecin kapsayıcı niteliğini pekiştirmektedir. Bu işlev, vatandaşların seçimlere daha bilinçli ve güven temelinde katılımını mümkün kılmaktadır. Bununla birlikte, dijital demokrasinin tam anlamıyla etkin olabilmesi için altyapı eksiklikleri, dijital okuryazarlık düzeyindeki farklılıklar ve toplumsal eşitsizlikler gibi sorunların giderilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, dijital araçların sunduğu fırsatlar toplumun yalnızca belirli kesimleriyle sınırlı kalacak ve katılımı kapsayıcılık zayıflayacaktır. Dolayısıyla dijital demokrasinin sürdürülebilirliği, teknolojik altyapının güçlendirilmesine, dijital becerilerin toplum genelinde yaygınlaştırılmasına ve tüm vatandaşları sürece dâhil eden politikaların geliştirilmesine bağlıdır.

Sonuç olarak, bu çalışma Türkiye’de dijital demokrasinin gelişimini e-Devlet uygulamaları ve seçmen bilgi kâğıtları üzerinden inceleyerek, dijital belgelerin hem işlevsel hem de sembolik düzeyde demokratik kültürün derinleşmesine katkı sunduğunu göstermektedir. Dijitalleşme, yalnızca kamu yönetiminin verimliliğini artıran teknik bir dönüşüm değil, aynı zamanda yurttaşlık bilincini güçlendiren ve demokratik değerleri pekiştiren stratejik bir toplumsal süreç olarak karşımızda durmaktadır.

Kaynakça

- Akça, K. (2024) Türkiye Büyük Millet Meclisine Dilekçe ile Başvurma Hakkı. *Yasama Dergisi*, no. 2, 51–87.
- Almond, G. A. et al. (1963) *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*. Princeton: Princeton University Press.
- Amin, F. et al. (2023) Digital Democracy Political Participation through Technology in the Modern Era. *International Journal of Science and Society* 5(4), 291–301.

- Aragon, P. et al. (2017) *Deliberative Platform Design: The Case Study of the Online Discussions in Decidim Barcelona*. <https://www.oidp.net/docs/repo/doc213.pdf> (Erişim Tarihi: 15.08.2025).
- Aydın, A. H. (2021) *Kamu Yönetimine Giriş*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Barber, B. R. (1988) *Strong Democracy: Participatory Politics for a New Age*. California: University of California Press.
- Bayzan, ř. & Çubukçu, A. (2013) Türkiye'de Dijital Vatandaşlık Algısı ve Bu Algıyı İnternetin Bilinçli, Güvenli ve Etkin Kullanımı ile Artırma Yöntemleri. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, no. 5, 148–168.
- Bekkers, V. & Homburg, V. (2007) The Myths of e-Government: Looking Beyond the Assumptions of a New and Better Government. *An International Journal* 23(5), 373–382.
- Boulianne, S. (2015)** *Social Media Use and Participation: A Meta-Analysis of Current Research*. *Information, Communication & Society* 18(5), 524–538.
- Dahlberg, L. (2011) Re-Constructing Digital Democracy: An Outline of Four Positions. *New Media & Society* 13(6), 1–18.
- Dalton, R. J. (2014) *Citizen Politics: Public Opinion and Political Parties in Advanced Industrial Democracies*. Los Angeles: CQ Press.
- Dean, R. (2023) Participatory Governance in the Digital Age: From Input to Oversight. *International Journal of Communication*, no. 17, 3562–3581.
- Demir, K. & Yavaş, H. (2015) Kamu Yönetiminin Geleceği Üzerine Kavramsal Bir Tartışma. *Yönetim Bilimleri Dergisi* 13(25), 91–113.
- Demirhan, K. (2024) E-Devlet ve E-Katılım Bağlamında Türkiye ve AB Dijital Toplum İstatistiklerinin Karşılaştırmalı Analizi. *JEBPIR* 10(2), 368–394.
- Digital Rights Governance Project (2022) <https://citiesfordigitalrights.org/digital-human-rights-brussels-defining-policy-document-digital-rights> (Erişim Tarihi: 15.08.2025).
- Fuchs, C. (2014)** *Social Media: A Critical Introduction*. London: Sage Publications.
- Fuchs, C. (2021) The Digital Commons and the Digital Public Sphere: How to Advance Digital Democracy Today. *Westminster Papers in Communication and Culture* 16(1), 9–26.
- Gladwell, M. (2010)** *Small Change: Why The Revolution will not be Tweeted*. *The New Yorker*, October 4. <https://www.newyorker.com/magazine/2010/10/04/small-change-malcolm-gladwell> (Erişim Tarihi: 15.08.2025).
- Güler, T. & şahnagil, S. (2017) Dijital Demokrasi ve Yönetim İlişkisi Çerçevesinde E-Demokrasi/E-Devlet Uygulamaları. *JOEEP* 2(2), 16–29.
- Güneş, İ. (2023) Katılımcı Bütçeleme ve Barselona Örneği. *Beykoz Akademi Dergisi* 12(1), 25–57.
- Habermas, J. (1989) *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a Category of Bourgeois Society*. Cambridge: MIT Press.
- İdare Faaliyet Raporu (2020) <https://www.iletisim.gov.tr> (Erişim Tarihi: 15.08.2025).
- Karagöz, U. (2022) Tayvan ve Dijital Dönüşüm. *Türkiye'de Tayvan Çalışmaları-III* (279–292). Ankara: APAM.
- Kling, C. et al. (2015) Voting Behaviour and Power in Online Democracy: A Study of LiquidFeedback in Germany's Pirate Party. <https://doi.org/10.48550/arXiv.1503.07723>.
- Koç, H. (2021) Dijital Dünyada Yeni Vatandaşlık Konsepti: Estonya'da E-Vatandaşlık Örneği. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* 17(35), 2256–2289.

- ManaBalls.lv. (2011) My Voice. <https://www.latvia.eu/latvia-solves-global-challenges/public-participation-foundation-manaballs-lv-myvoice> (Erişim Tarihi: 15.08.2025).
- Matusaka, J. (2005) The Eclipse of Legislatures: Direct Democracy in the 21st Century. *Public Choice* 124(1), 157–177.
- McDermott, R. et al. (2025) The Role of Digital Participation Platforms in Risk-Informed Development: A Case Study of Surabaya, Indonesia. *Progress in Disaster Science*, no. 26, 1–8.
- Morozov, E.** (2011) *The Net Delusion: The Dark Side of Internet Freedom*. New York: PublicAffairs.
- Setyarto, D. B. et al. (2025) The Role of e-Government in Increasing Transparency and Accountability of Public Administration in the Digital Era. *Edelweiss Applied Science and Technology* 9(2), 1771–1783.
- Sharma, G. & Pokharel, M. (2016) The Strategic Role of Information Technology in e-Government: a Case of Nepal. *International journal of eBusiness and e-Government Studies* 8(1), 19–39.
- TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Araştırması (2024) <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=Bilim,-Teknoloji-ve-Bilgi-Toplumu-102> (Erişim Tarihi: 01.08.2025).
- Uysal, Y., Kurban, S. & Çığman, M. Z. (2023) Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi ve E-Yönetişim. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, no. 78, 211–231.
- Weiner, M. (2015) Political Participation: Crisis of the Political Process. L. Binder & J. La Palombara (der.), *Crises and Sequences in Political Development* (159–204). Princeton: Princeton University Press.
- Yiğit, M. (2021) Post-Demokratik bir Siyasi Hareket Olarak Korsan Parti. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 11(22), 535–557.
- YSK Faaliyet Raporu (2023) https://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/Faaliyet_Raporlari/2023_Yili_Faaliyet_Raporu.pdf (Erişim Tarihi: 01.08.2025).

Digital Democracy in Turkish Political Life: The Impact of e-Government Applications and Voter Information Papers on Public Services

Melike KAYIRAL

The rapid digitalization transforming global state–society interactions has significantly impacted countries, including Turkey. This study examines how digitalization is shaping public administration, citizen engagement, and democratic participation in Turkey, focusing on e-Government services and voter information documents. By applying the concepts of digital democracy, governance, and citizenship theories, the research evaluates the effectiveness of these digital tools in promoting participatory democracy, transparency, accountability, and inclusivity. It aims to understand how these tools bridge the gap between the state and citizens, and how they contribute to more accessible, transparent, and democratic governance.

At the heart of this investigation is an analysis of how e-Government platforms and voter information documents contribute to democratic processes. Specifically, the research explores how these digital instruments affect the legitimacy and effectiveness of interactions between citizens and the state, particularly in terms of service delivery, transparency, and citizen involvement in democratic decision-making. The central research question is: How effectively can digital democracy tools bridge the gap between state institutions and citizens, and under what conditions do they succeed or fail?

The theoretical framework for this study is rooted in prominent scholarship on digital democracy, citizenship, and governance. Scholars such as Barber (1988), Habermas (1989), and Dahlberg (2011) argue that democratic legitimacy depends not only on representative institutions but also on mechanisms that foster active citizen participation and public deliberation. In this context, digital democracy is seen as a transformative tool that enhances participatory and deliberative practices by leveraging technology. It offers a way to empower citizens, ensuring they are not passive recipients of state actions but active contributors to the democratic process. Additionally, governance theory highlights a shift from traditional, state-centered models of authority to more inclusive, collaborative structures. These new models involve civil society, private actors, and citizens in decision-making processes, reflecting a broader understanding of governance as a collective, multifaceted endeavor. In this view, e-Government goes beyond being a mere

technological platform. It is an institutional tool that reshapes concepts of citizenship, public accountability, and the relationship between the state and its people. Rather than simply delivering services, e-Government platforms can redefine the ways in which citizens engage with the state and participate in the democratic process, contributing to a more transparent and inclusive form of governance.

This study employs a qualitative approach, utilizing content analysis to explore the communicative and symbolic functions of voter information documents. The primary dataset consists of voter information papers and public announcements issued by Turkey's Supreme Election Council during the 2023 and 2024 election cycles. Supplementary documents, such as Supreme Election Council reports, electoral laws, and relevant academic literature, were also consulted to provide further context and enhance the reliability of the study. The analysis is organized around three main themes: trust and transparency, access to information, and the social and symbolic roles of voter information papers. This thematic coding process allows for the systematic categorization of both textual and visual elements in the documents, such as official logos, digital access points, and symbolic messages.

The findings of the study reveal two key effects of digitalization in Turkey. On the positive side, e-Government services have significantly enhanced the efficiency of public administration. The digitization of services across various sectors, including taxation, healthcare, education, and social security, has streamlined bureaucratic processes, reduced administrative burdens, and improved the accessibility of public services. These improvements have also contributed to greater transparency by making state actions more visible and accountable. By facilitating faster, more responsive interactions, e-Government platforms have strengthened the relationship between the state and its citizens. Additionally, these platforms help to build public trust by reducing opportunities for corruption and inefficiency.

On the other hand, the content analysis of voter information papers highlights their symbolic importance in Turkey's electoral process. These documents serve more than just a technical function; they are critical tools for promoting democratic values such as inclusion, legitimacy, and trust. Elements like official logos, contact information for helplines, and references to open data channels emphasize the government's commitment to transparency. Furthermore, the inclusion of accessible design features such as sign language interpretation and multilingual options reflects an effort to ensure that all citizens, regardless of their background, have equal access to the information necessary for participation in the electoral process. This demonstrates that democratic participation goes beyond mere access to services; it is also a social and cultural practice aimed at fostering inclusivity.

A particularly striking finding in this study is the symbolic message conveyed by voter information papers: "Your vote matters, your place is ready." This phrase reinforces the notion that elections are not just procedural events but collective acts of democratic affirmation. By emphasizing accessibility, transparency, and inclusiveness, these documents not only inform citizens about

where and how to vote but also promote a culture of participation and trust in the electoral system. They reassure citizens that their votes are valued, thereby strengthening the legitimacy of the electoral process and encouraging more active engagement in democratic practices.

In conclusion, this study underscores the complex and multifaceted role of digitalization in reshaping Turkey's democracy. The findings suggest that e-Government services have made significant strides in improving the efficiency and transparency of public administration, while voter information papers serve a crucial symbolic function in promoting democratic engagement. By framing these documents as instruments of inclusivity, transparency, and legitimacy, the Turkish government signals its commitment to expanding democratic participation beyond just the act of voting. However, while digital tools like e-Government services and voter information documents have made valuable contributions to enhancing transparency and inclusivity, challenges remain in ensuring equal access for all citizens and addressing the digital divide.

The study also points to opportunities for further enhancing the inclusiveness and effectiveness of digital democracy tools. Future research could examine the role of digital literacy in shaping citizen engagement, investigate the impact of digital platforms on political polarization, and assess how digital tools can be used to deepen democratic participation beyond electoral processes. Ultimately, this study contributes to the growing body of literature on digital democracy, providing important insights into the evolving relationship between technology, governance, and citizenship in Turkey and other countries.

This research not only illuminates the role of digital tools in enhancing democratic participation but also underscores the need for continued effort in overcoming barriers such as digital illiteracy and unequal access to technology. As digital tools continue to transform the landscape of public administration and democracy, their potential to foster more inclusive, transparent, and accountable governance will depend on how effectively these challenges are addressed.